

ZITTING VAN DEN 1STEN NOVEMBER.

5DE ZITTING.

ZITTING VAN MAANDAG 1 NOVEMBER.

Goedkeuring der notulen. — Mededeeling van de benoeming van voorzitters en onder-voorzitters der afdelingen, en van rapporteurs over verschillende wets-ontwerpen, alsmede over het voorstel der Commissie voor de Stenographie. — Ingekomen: 1°. boekwerken; 2°. wets-ontwerpen door de Tweede Kamer aangenomen. — Verslagen omtrent eenige wets-ontwerpen ter tafel gebragt; (bepaling van den dag der beraadslaging). — Verslag uitgebragt door de Commissie voor de Verzoekschriften. — Kennisgeving van een lid dat verhinderd wordt de vergadering bij te wonen.

De vergadering wordt des namiddags ten één ure door den Voorzitter, den heer **Philipse**, geopend.

Er zijn 29 leden tegenwoordig, te weten de heeren:

De Bruijn, d'Ablaing van Giessenburg, Bosch van Drakestein, Verheij van den Bogaard, van Beeck Vollenhoven, Blankenheijm, de Sitter, van Weel, 't Hooft, van Dam van Isselt, van den Dries, Tonckens, Martens van Sevenhoven, van Foreest, van Nispen van Pannerden, Borski, van Sasse van Ysselt, van Swinderen, de Villers de Pité, Boxman, Cremers, de Jonge van Ellemeet, Cost Jordens, van Rijkevorsel, van Heeckeren van Wassenaer, de Brauw, van Rhemen van Rhemenshuizen, van Eijssinga en de Voorzitter.

De heeren Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie wonen de vergadering bij.

De notulen van het verhandelde in de vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

De **Voorzitter** deelt mede, dat door de afdelingen benoemd zijn:

tot hare voorzitters de heeren: Borski, Martens van Sevenhoven, van Sasse van Ysselt en van Nispen van Pannerden;

tot hare onder-voorzitters de heeren: van Beeck Vollenhoven, de Brauw, Cost Jordens en van Wessem.

Nog berigt de **Voorzitter** dat door de afdelingen gekozen zijn tot hare rapporteurs:

voor het wets-ontwerp houdende regeling van de verdeling der provincien in kiesdistricten, ter benoeming der leden van de Provinciale Staten, de heeren: van Eijssinga, de Jonge van Ellemeet, van Rhemen van Rhemenshuizen en van Nispen van Pannerden;

voor het wets-ontwerp houdende toestemming tot de huwelijks-verbintenis van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, de heeren: van Heeckeren van Wassenaer, Martens van Sevenhoven, van Rhemen van Rhemenshuizen en Verheij van den Bogaard;

voor de wets-ontwerpen: a, verklarende het algemeen nut der verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruisische grenzen; en b tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegroting voor 1852 (bijdrage aan de Nederlandsche Rhijnspoorweg-maatschappij), de heeren: van Beeck Vollenhoven, van Weel, van Sasse van Ysselt en Verheij van den Bogaard;

voor het wets-ontwerp houdende wijziging der wetten tot regeling der uitgaven uit het domeinfonds en tot amortisatie van schuld over 1851, de heeren: de Villers de Pité, Martens van Sevenhoven, Cost Jordens en van Nispen van Pannerden;

voor het wets-ontwerp houdende vaststelling van de begroting der uitgaven voor de Landsdrukkerij over 1851, de heeren: Tonckens, Martens van Sevenhoven, Blankenheijm en van Wessem; en

voor het voorstel van de Commissie voor de Stenographie tot wijziging van het Reglement voor de openbaarmaking van het verhandelde in de beide Kamers, de heeren: van Beeck Vollenhoven, de Brauw, Cost Jordens en van Wessem.

Is ingekomen eene missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, ten geleide van een exemplaar van de: *Uitkomsten der derde tienjarige volkstelling in het Koninkrijk der Nederlanden op den 9den November 1849, voor de provincien Noordbrabant en Gelderland.*

Wordt besloten de missive voor kennisgeving aan te nemen, en de daarbij behorende stukken te plaatsen in de boekerij der Kamer.

Zijn ingekomen de navolgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wets-ontwerpen, als:

1°. dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekingen tot en met 31 December 1852;

2°. dat tot wijziging der bestaande toltariven op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte).

Wordt besloten die wets-ontwerpen aan de afdelingen te verzenden, ten einde aldaar onmiddellijk te worden onderzocht.

De **Voorzitter** berigt dat de Commissie van Rapporteurs voor de navolgende wets-ontwerpen als:

1°. dat tot wijziging der wetten tot regeling der begroting van uitgaven op het fonds, voortspruitende uit kooprijzen van domeinen en tot amortisatie van schuld, beide voor 1851;

2°. dat tot verhooging van het Vde hoofdstuk der Staatsbegroting van 1852 (bijdrage aan de Nederlandsche Rhijnspoorweg-maatschappij);

3°. dat tot toestemming tot het huwelijk van Prins Willem Frederik Hendrik der Nederlanden;

4°. dat tot verklaring van het algemeen nut der verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruisische grenzen, en

5°. dat tot vaststelling van de begroting der uitgaven voor de Algemeene Landsdrukkerij over 1853, met hare verslagen gereed zijn.

De **Voorzitter** deelt mede, dat de verslagen van de drie eerste wets-voorstellen reeds gedrukt en rondgedeeld zijn, en stelt voor die der twee laatstgenoemde te doen drukken en ronddeelen.

De Vergadering vereenigt zich met dit voorstel.

De **Voorzitter** stelt voor de beraadslagingen over deze vijf wets-ontwerpen te houden op Woensdag den 3den November, des voormiddags ten elf ure.

De heer **van Nispen van Pannerden** vraagt het woord en zegt:

Ik wensch der Vergadering in overweging te geven om den dag der beraadslaging niet op Woensdag, maar op morgen te bepalen. De verslagen over de eerste drie wets-ontwerpen zijn toch reeds gisteren rondgedeeld; het blijkt daaruit dat er geene aanmerkingen bij deze Kamer tegen die wetten zijn gerezen. Het Reglement van Orde bepaalt dat de verslagen slechts 24 uren te voren zullen rondgedeeld worden. Aan die bepaling is, naar ik meen, volledig voldaan, en er kan dus geen bezwaar zijn om de behandeling der wets-ontwerpen reeds morgen aan de orde te stellen.

Zoo daarbij de afdelingen konden goedvinden om zich heden onledig te houden met het onderzoek der beide wets-ontwerpen, zoo even naar de afdelingen verzonden, dan zouden nog dezen avond de rapporteurs kunnen bijeenkomen, en misschien ook morgen daarover verslag kunnen worden uitgebragt. De loop der werkzaamheden zou dan, door de aanneming van mijn voorstel, ook bespoedigd worden.

Dit voorstel wordt door onderscheidene leden ondersteund. Op voorstel des Voorzitters wordt dienovereenkomstig door de Vergadering besloten.

De Commissie voor de Verzoekschriften brengt, bij monde van den heer **van Dam van Isselt**, het navolgend verslag uit:

» Bij de concept-wet tot regeling van de verdeling der provincien in kiesdistricten is de gemeente Heerewaarden gevoegd bij het kiesdistrict Wychen.

Over die zamenvoeging vindt zich de gemeenteraad van Heerewaarden bezwaard en bij adres van den 25sten der vorige maand heeft zich de raad gewend tot deze Vergadering, met eerbiedige en nederige bede, dat het haar behagen moge te willen bewerkstelligen dat Heerewaarden, als van ouds, gevoegd blijve bij het kiesdistrict Zalt-Bommel.

ZITTING VAN DEN 1STEN NOVEMBER.

De adressanten geven te kennen, dat het grootste bezwaar gelegen is in den verren afstand en in de slechte wegen, die hen van Wychen scheiden.

Heerewaarden is zeven uren verwijderd van de hoofdplaats van het kiesdistrict, waartoe het, volgens de concept-wet, zoude behooren, » en in den winter », zeggen zij, » zijn de wegen zóó slecht en daarenboven aan overstromingen blootgesteld, dat het onmogelijk zou kunnen worden, op den bepaalden tijd de stembus over te brengen. Van Bommel zijn zij slechts twee uren verwijderd en de weg naar die plaats is steeds in goeden staat."

Uwe Commissie heeft de eer u voor te stellen, dit adres, ter inzage van de leden, op de griffie neder te leggen."

De Vergadering vereenigt zich met de bij dit rapport genomen conclusie.

De Voorzitter deelt nog mede, dat de heer van der Beken Pasteel kennis gegeven heeft, door voortdurende ongesteldheid verhinderd te worden, de vergaderingen der Kamer bij te wonen.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

WETS-ONTWERPEN INGEKOMEN IN DE ZITTINGEN VAN DEN 29STEN OCTOBER EN VAN DEN 1STEN NOVEMBER.

Deze wets-ontwerpen luiden gelijk zij in de Bijlagen van BIJBLAD II voorkomen.

VERSLAGEN UITGEBRAGT IN DE ZITTING VAN DEN 1STEN NOVEMBER.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
voor het Wets-ontwerp strekkende tot wijziging der wetten tot regeling der begroting van uitgaven op het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van Domeinen, en tot amortisatie van schuld, beide over 1851.

Geene bedenkingen zijn op deze voordragt in de Afdeelingen der Kamer te berde gebragt.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, den 30sten October 1852.

VILLERS DE PITÉ.
MARTENS VAN SEVENHOVEN.
COST JORDENS.
VAN NISPEN VAN PANNERDEN.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
nopens het Ontwerp van Wet tot verhooging van het Vde Hoofdstuk der Staatsbegroting van 1852. (Bijdrage aan de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij.)

Geene aanmerkingen zijn omtrent dit ontwerp der Commissie ter vermelding voorgekomen.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs, den 30sten October 1852.

VAN BEECK VOLLENHOVEN.
VAN WEEL.
VAN SASSE VAN YSSELT.
VERHEIJ VAN DEN BOGAARD.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over het Wets-ontwerp betreffende de toestemming des Konings, met gemeen overleg der Staten-Generaal, tot het huwelijk van Prins WILLEM FREDERIK HENDRIK der Nederlanden.

De leden der Eerste Kamer hebben in hare Afdeelingen met

vreugde en belangstelling van dit wets-ontwerp kennis genomen. Volkomen deelende in al wat aan het geluk van het Koninklijk Huis bevorderlijk kan zijn, verklaarden zij zich met veel genoegen bereid, om dezen grondwettigen pligt, ten aanzien van het verleen der voorgedragen toestemming, te vervullen.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, den 30sten October 1852.

VAN HEECKEREN VAN WASSENAER.
MARTENS VAN SEVENHOVEN.
VAN RIEMEN VAN RHEMENSBUZEN.
VERHEIJ VAN DEN BOGAARD.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
nopens het Wets-ontwerp, verklarende het algemeen nut der verlenging van den Spoorweg van Arnhem tot de Pruisische grenzen.

De groote meerderheid der leden, welke dit wets-ontwerp in de Afdeelingen der Eerste Kamer hebben overwogen, kon zich wel vereenigen met de wijze, waarop de beginsels der onteigeningswet daarbij op dit belangrijk werk zijn toegepast. Zij keurden mitsdien de strekking der voordragt, zoo als zij daar ligt, allezins goed. Enkele leden konden zich bij dit gevoelen niet zoo gaaf nederleggen, en waren meer de meening toegedaan, dat het eenig wets-artikel bij de bepaling der rigting van den weg te veel bijzonderheden bevat, terwijl zij tevens van oordeel waren, dat wanneer de wetgever zich in de omschrijving van zoodanige bijzonderheden inlaat, er dan nog veel meer, bijv. de aanwijzing van elke verandering in de rigting van den weg, te vermelden ware.

Sommige leden hebben betreurd, dat in de bezwaren door het gemeentebestuur en vele ingezetenen van Arnhem geopperd, niet te gemoet gekomen is kunnen worden door de daarstelling van een viaduct. De kosten aan zoodanig kunstwerk verbonden, schenen huns inziens niet van genoegzaam gewigt te zijn, om daaraan het belang eener zoo aanzienlijke gemeente op te offeren.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, den 1sten November 1852.

VAN BEECK VOLLENHOVEN.
VAN WEEL.
VAN SASSE VAN YSSELT.
VERHEIJ VAN DEN BOGAARD.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
nopens het Wets-ontwerp tot vaststelling der begroting van uitgaven voor de Lands-drukkerij over 1853.

Omtrent de strekking en inhoud der verschillende artikelen van dit wets-ontwerp zijn in de Afdeelingen geene aanmerkingen noch bedenkingen gerezen.

Bij deze gelegenheid is echter door eenige leden opgemerkt, dat de hoedanigheid van het papier, dat gewoonlijk op de Lands-drukkerij gebruikt wordt voor de stukken ten behoeve van de beide Kamers der Staten-Generaal gedrukt, het hooge bedrag van f 100,000 voor aankoop van papier, gelijk dat sub n°. 6 in art. 1 van het wets-ontwerp voorkomt, niet wel schijnt te regtvaardigen. Die leden meenen, dat de Staat tegenover zulk eene betaling, hoogere eischen aan den leverancier mag doen, en dat in elk geval eene naauwgezette vergelijking van het geleverde met de bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken berustende monsters noodig schijnt, vooral met het oog op de vaak verschillende hoedanigheid en grootte van papier, die men bij de onderscheiden stukken voor de Staten-Generaal gedrukt, heeft opgemerkt.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, den 1sten November 1852.

TONCKENS.
MARTENS VAN SEVENHOVEN.
BLANKENHEIJM.
VAN WESSEM.